

VEEL GESTELDE VRAGEN over EMV en gezondheid voor lokale overheden

Aan welke veiligheidseisen m.b.t. EMV moet een antenne voor mobiele communicatie voldoen?

- De signalen van álle antennes voor mobiele communicatie moeten voldoen aan veiligheidsnormen voor blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV).
- In Nederland gaan we uit van de normen die door de WHO en de Europese Unie zijn aanbevolen aan de lidstaten. De Gezondheidsraad heeft dit advies overgenomen en de overheid geadviseerd deze normen te volgen.
Het gaat hier om blootstellingslimieten die zijn vastgesteld door de Internationale Commissie voor Bescherming tegen Niet-Ioniserende Straling (ICNIRP). ICNIRP is een instituut dat gespecialiseerd is in gezondheids- en milieueffecten van zogenaamde 'niet ioniserende straling'. Dit instituut komt tot de conclusie dat er naar de huidige stand van de wetenschap geen gezondheidsrisico's zijn, als de door haar aangegeven limieten voor blootstelling aan elektromagnetische velden niet worden overschreden.
- De blootstellingslimieten van ICNIRP bevatten ruime veiligheidsmarges die rekening houden met kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. De vastgestelde blootstellingslimieten zijn dus vele malen lager dan het niveau waarop gezondheidseffecten kunnen optreden.
- De mobiele operators houden zich aan deze blootstellingsnormen en hebben dit ook in het Antenneconvenant met de overheid afgesproken. Het voornemen is om deze blootstellingslimieten wettelijk vast te leggen in de Telecommunicatiewet.

Wordt er gecontroleerd of aan de ICNIRP-normen wordt voldaan?

- Het Agentschap Telecom meet de sterkte van elektromagnetische velden bij antennes in Nederland, via zogenaamde veldsterktemetingen. Bij een veldsterktemeting wordt het totaal op die locatie van aanwezige EMV-bronnen gemeten. Dus alle signalen van radio, mobiele communicatie, zendamateurs, C2000 etc. gezamenlijk worden bij zo'n meting meegenomen. Uit de uitgevoerde veldsterktemetingen blijkt dat de gemeten veldsterkten v r onder de limieten voor blootstelling blijven. Ook bij 5G-(test)locaties doet Agentschap Telecom metingen. Alle metingen zijn openbaar en te bekijken op de [website](#) van het Antennebureau.

Waar staan antennes opgesteld in mijn omgeving?

- In het [Antenneregister](#) zijn alle antenne-installaties met een zendvermogen groter dan 10 decibel Watt (dBW) opgenomen, inclusief antennes van radiozendamateurs. C2000-antennes voor de hulpdiensten staan om veiligheidsredenen niet in het Antenneregister. Het Antenneregister is bedoeld om aan burgers kenbaar te maken wat voor type installatie zij in hun directe omgeving zien staan.

Wordt er wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de gevolgen van elektromagnetische velden van mobiele telefoons op de gezondheid?

- Ja, er wordt al meer dan 20 jaar wereldwijd onderzoek gedaan naar de mogelijke gezondheidsrisico's van mobiele communicatie. Organisaties als ICNIRP volgen dit onderzoek op de voet en bekijken telkens nieuwe wetenschappelijk onderzoeken bij het continu evalueren van de veiligheidsnormen. De ICNIRP-normen voor mobiele communicatie worden geregeld geëvalueerd en zijn in maart 2020 laatstelijk geactualiseerd.

- Ook in Nederland loopt sinds 2007 jaar een bevolkingsonderzoek (COSMOS) waarin gezondheidseffecten van het gebruik van mobiele telefoons is meegenomen. In dit onderzoek zijn enkele honderdduizenden mensen in 6 Europese landen, waaronder Nederland, betrokken (een “cohort”). De deelnemers worden langdurig gevolgd om na te gaan of de mate van mobiel bellen op lange termijn samenhangt met gezondheidseffecten. Voor meer informatie: [klik hier](#).
- In het Kennisplatform Elektromagnetische Velden werken RIVM, TNO, DNV GL, GGD, GHOR Nederland, Agentschap Telecom, ZonMw en Milieu Centraal samen om wetenschap te duiden en kennis over EMV te verspreiden voor burgers, werknemer en lagere overheden. Het Kennisplatform EMV beoordeelt of een ‘wetenschappelijk onderzoek’ naar wetenschappelijke maatstaven goed uitgevoerd is. Meer informatie is op de website van het [Kennisplatform EMV](#) te vinden.

Is er wetenschappelijk onderzoek gedaan om de uitrol van 5G toe te staan?

- De rechtbank Den Haag heeft op 25 mei 2020 in [kort geding](#) bevestigd dat de Staat verder kan gaan met het veilen van frequenties voor de ‘uitrol’ van 5G. De Staat zou volgens de eisende partij, de Stichting Stop5GNL, moeten wachten totdat vaststaat dat gebruik van de 5G-technologie geen bedreiging vormt voor de volksgezondheid. Daarvoor is nader wetenschappelijk onderzoek nodig, zo stelde de Stichting. Volgens de rechter zijn er echter geen aanwijzingen dat de deskundigen waarop de Staat zich verlaat, onzorgvuldig te werk zijn gegaan en geen oog hebben gehad voor kritiek op de introductie van 5G. De Staat heeft aangegeven dat zij blijft controleren of de ICNIRP-limieten niet worden overschreden en zal ingrijpen als dit wel het geval is. Ook heeft de Staat verklaard te zullen ingrijpen als nieuwe inzichten tonen dat de gehanteerde limieten zelf moeten worden aangepast. De rechter is van oordeel dat de Staat heeft kunnen besluiten de introductie van 5G in Nederland nu mogelijk te maken. Zie ook de volledige uitspraak [ECLI:NL:RBDHA:2020:4461](#)

Waar kan ik als gemeente informatie vinden waarmee vragen van verontruste burgers beantwoord kunnen worden?

- Het Ministerie van Economische Zaken heeft speciaal voor gemeenten de website www.overalsnelinternet.nl ingericht. Met deze website wil de rijksoverheid, aan de hand van praktische informatie, gemeenten ondersteunen bij het invullen van het lokale beleid op het gebied van hun digitale infrastructuur.
- Het Antennebureau heeft een [pagina voor gemeenten](#) ingericht met diverse handreikingen voor gemeenten in relatie tot (het voorbereiden en opstellen van) antennebeleid, het informeren van burgers over de komst van zendmasten en informeren van gemeenten, een overzicht van veel gestelde vragen aan gemeenten over antennes en connectiviteit etc..
- De website van het Kennisplatform Elektromagnetische velden bevat antwoorden op veel vragen rond EMV en gezondheid. Het Kennisplatform heeft specifiek voor professionals (waaronder gemeenten) een pagina ingericht. <https://www.kennisplatform.nl/voor-professionals/>. Het Kennisplatform EMV ondersteunt de GGD-en en het Antennebureau bij hun informatievoorziening.
- De hierboven vermelde uitspraak in kort geding van de rechtbank Den Haag gaat ook in op een aantal onderzoeken en organisaties waar veel belangenorganisaties die zich zorgen maken over 5G naar verwijzen, zoals het [Bioinitiative rapport](#). De rechter heeft hiervan gezegd dat tal van internationale en wetenschappelijke instituten, waaronder de Gezondheidsraad en de Europese Commissie, op dit rapport fundamentele kritiek geuit hebben. Onderdeel van deze kritiek is dat niet alle auteurs een wetenschappelijke achtergrond hebben, de methodes die zijn gevolgd niet deugdelijk zijn beschreven, waarneembaar veel fouten in het

rapport staan en selectief gebruik is gemaakt van wetenschappelijke gegevens. Voor de groep '5G Appeal' geldt dat dit een petitie betreft met persoonlijke opvattingen van personen die voor het overgrote deel niet deskundig zijn op het gebied van elektromagnetische velden en gezondheid. Zie ook [ECLI:NL:RBDHA:2020:4461](https://ec.europa.eu/ecli/cases/ecli:nl:rbdha:2020:4461).

Hoe kijkt Monet naar de discussie en voorlichting over EMV?

- Monet ziet hier in de eerste plaats een rol voor de rijksoverheid om het voortouw te nemen en vragen en discussie over EMV in goede banen te leiden. Andere partijen die een belangrijke rol kunnen spelen zijn verenigd in het Kennisplatform EMV (RIVM, GGD, Antennebureau, TNO, etc.). Mobiele operators onderschrijven het belang van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek.
- Monet dringt aan op de komst van een (onafhankelijke) landelijke informatiecampagne m.b.t. 5G. Er is een grote en groeiende behoefte aan feiten over 5G, uitrolplannen en EMV. Er wordt op dit moment veel onjuiste informatie over gezondheidsrisico's van mobiele netwerken verspreid.

Welke rol zien de mobiele operators verenigd in Monet voor zichzelf waar het gaat om EMV?

- De mobiele operators zien een rol voor zichzelf in het strikt opvolgen van internationale wetenschappelijk vastgestelde blootstellingslimieten (ICNIRP-normen) en transparantie over dit onderwerp.
- De discussie over EMV laait bij elke generatiewisseling in meer of mindere mate weer op. We zullen aan deze zorgen aandacht moeten besteden. Mobiele technologie blijft zich steeds verder ontwikkelen en het onderzoek naar de effecten daarvan ook. Wij volgen deze ontwikkelingen en vinden het belangrijk dat het Nederlandse publiek goed wordt voorgelicht.

Heeft u nog meer vragen? Mail dan aan info@monet.nl